

اوراق سلف نفتی

دستورهادی رحمانی

www.ketab.ir

سرشناسه	: رحمانی، هادی، ۱۳۶۱-
عنوان و نام پدیدآور	: اوراق سلف نفتی / هادی رحمانی.
مشخصات نشر	: تهران: نشر میزان، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۳۸۴ ص.
فروست	: نشر میزان؛ ۱۳۵۴.
شابک	: 978-622-212-162-4
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه:
موضوع	: تامین مالی از طریق انتشار اوراق بهادار -- ایران
موضوع	: Asset-backed financing _ Iran
موضوع	: نفت -- ایران -- صنعت و تجارت -- امور مالی
موضوع	: Petroleum industry and trade -- Iran -- Finance
موضوع	: اوراق بهادار (فقه)
موضوع	: Securities (Islamic law)
رده‌بندی کنگره	: HG ۴۰۲۸
رده‌بندی دیویی	: ۳۳۲/۶۳۲۰۴۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۳۲۷۳۱۵

هرگونه تکثیر (اعم از چاپ، کپی، فایل الکترونیکی و...) از این اثر بدون اخذ مجوز از ناشر خلاف قانون بوده و پیگرد قانونی دارد.
لطفاً در صورت مشاهده، موارد را به شماره تلفن‌های ذیل اطلاع دهید.

۱۳۵۴

نشر میزان
اوراق سلف نفتی
دکتر هادی رحمانی
چاپ اول: بهار ۱۴۰۰
قیمت: ۹۵۰۰۰ تومان
شماره: ۲۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۲-۱۶۲-۴

نشر میزان: خیابان سهروردی شمالی، خیابان خرمشهر، پلاک ۶۲

تلفن دفتر مرکزی: ۸۸۵۴۹۱۳۱-۸۸۵۴۹۱۲۴ تلفن مرکز پخش و فروش: ۸۸۳۴۹۵۲۹-۸۸۳۴۹۵۳۰

فروشگاه مرکزی: خ انقلاب، روبروی درب اصلی دانشگاه تهران، ابتدای خ فخررازی، پلاک ۸۳، تلفن ۶۶۴۶۷۷۷۰

پست الکترونیکی: mizannasher@yahoo.com وب سایت: www.mizan-law.ir

کانال تلگرام: t.me/nashremizan

اینستاگرام: nashremizan

فهرست مطالب

پیشگفتار..... ۱۵

مقدمه..... ۱۹

بخش نخست - تأمین مالی از طریق اوراق سلف و تبدیل دارایی به

اوراق بهادار..... ۳۹

فصل نخست: عقد سلف و شرایط بگاریگری آن در اوراق سلف نفتی..... ۴۰

مبحث نخست: عقد سلف..... ۴۲

گفتار نخست: معنای لغوی سلف..... ۴۲

گفتار دوم: معنای اصطلاحی سلف..... ۴۴

مبحث دوم: مشروعیت سلف و شرایط آن..... ۴۷

گفتار نخست: مشروعیت عقد سلف در فقه امامیه..... ۴۷

گفتار دوم: مشروعیت عقد سلف از دیدگاه فقهای اهل تسنن..... ۴۸

گفتار سوم: شرایط صحت عقد سلف..... ۵۰

بند نخست: ذکر جنس مورد معامله..... ۵۰

بند دوم: ذکر وصف مورد معامله..... ۵۱

بند سوم: قبض ثمن قبل از تفرق و پرداخت کل ثمن هنگام معامله و ادله ی

فقهی آن..... ۵۱

بند چهارم: مشخص بودن مقدار کالای موضوع سلف و ثمن آن (تقدیر ثمن و

مسلم فیه)..... ۵۵

بند پنجم: تعیین سررسید تحویل کالا..... ۵۶

- ۵۷ بند ششم: قدرت بر تحویل کالا در سررسید و تعذر تسلیم کالا
- ۵۷ بند هفتم: شرایط مسلم فیہ
- ۵۸ مبحث سوم: اوراق سلف
- ۵۹ گفتار نخست: تعاریف و تاریخچه‌ی اوراق سلف
- ۵۹ بند نخست: تعاریف مرتبط با اوراق سلف
- ۵۹ الف) قرارداد سلف استاندارد
- ۵۹ ب) قرارداد سلف موازی
- ۶۱ ج) قرارداد سلف موازی استاندارد
- ۶۳ بند دوم: تاریخچه‌ی اوراق سلف
- ۶۴ گفتار دوم: دارایی پایه در اوراق سلف و ملاک‌های انتخاب آن
- ۶۶ گفتار سوم: محدودیت‌های انتشار اوراق سلف
- ۶۷ گفتار چهارم: هواید و کاربردهای اوراق سلف
- ۶۷ بند نخست: تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی
- ۶۸ الف) تأمین مالی کوتاه مدت
- ۶۹ ب) تأمین مالی بلند مدت
- ۷۰ بند دوم: جبران کسری بودجه
- ۷۱ بند سوم: پوشش ریسک
- ۷۳ بند چهارم: کشف قیمت
- ۷۳ بند پنجم: ابزار سیاست پولی برای عملیات بازار باز
- ۷۵ مبحث چهارم: بررسی تحلیلی مدل‌های عملیاتی اوراق سلف
- ۷۵ گفتار نخست: مدل عملیاتی عمومی اوراق سلف
- ۷۷ گفتار دوم: مدل عملیاتی اوراق سلف دولت بحرین
- ۸۰ گفتار سوم: مدل عملیاتی سلف موازی نفت در ایران و ابهامات آن
- ۸۱ بند نخست: چرایی انتخاب اوراق سلف نفتی از میان روش‌های تأمین مالی
- ۸۱ بند دوم: موانع قانونی
- ۸۴ بند سوم: مسائل مربوط به نماد دلاری اوراق سلف نفتی
- ۸۵ نتیجه

فصل دوم: تبدیل دارایی به اوراق بهادار ۸۷

مبحث نخست: تعاریف، مفاهیم و تاریخچه‌ی تبدیل دارایی به اوراق بهادار ۸۷

گفتار نخست: تعاریف ۸۷

بند نخست: تبدیل دارایی به اوراق بهادار ۸۸

بند دوم: اوراق بهادار با پشتوانه‌ی رهنی ۹۰

بند سوم: اوراق بهادار با پشتوانه‌ی دارایی ۹۱

بند چهارم: تعهدات وامی با وثیقه ۹۲

بند پنجم: تأمین مالی ساختار یافته ۹۲

گفتار دوم: تاریخچه‌ی تبدیل دارایی به اوراق بهادار ۹۴

مبحث دوم: فرایند تبدیل دارایی به اوراق بهادار ۹۸

گفتار نخست: دارایی‌های مناسب برای تبدیل دارایی به اوراق بهادار ۱۰۰

گفتار دوم: اوراق صادره در تبدیل دارایی به اوراق بهادار ۱۰۳

گفتار سوم: نهاد‌های درگیر در تبدیل دارایی به اوراق بهادار ۱۰۴

بند نخست: شرکت پروژه ۱۰۶

الف) مصونیت از ورشکستگی برای شرکت پروژه ۱۰۸

ب) شیوه‌های افزایش اعتبار اوراق بهادار صادره توسط شرکت پروژه ۱۱۰

بند دوم: مؤسسات رتبه بندی ۱۱۲

بند سوم: مؤسسات خدماتی ۱۱۴

مبحث سوم: مزایای تبدیل دارایی به اوراق بهادار برای شرکت‌ها ۱۱۴

گفتار نخست: تأثیر تبدیل دارایی به اوراق بهادار بر کاهش هزینه‌های تأمین مالی ۱۱۷

گفتار دوم: کاهش نرخ بهره در تبدیل دارایی به اوراق بهادار و علل آن ۱۲۱

گفتار سوم: مزایای تبدیل دارایی به اوراق بهادار برای شرکت‌های با بازار متوسط ۱۲۳

گفتار چهارم: تأثیر تبدیل دارایی به اوراق بهادار بر کاهش عدم تقارن اطلاعات ۱۲۳

مبحث چهارم: تحلیل اقتصادی تبدیل دارایی به اوراق بهادار ۱۲۵

گفتار نخست: کارائی ۱۲۷

گفتار دوم: عدم سرمایه گذاری بیش از حد ۱۲۸

- مبحث پنجم: مقایسه‌ی تبدیل دارائی به اوراق بهادار با سایر شیوه‌های تأمین مالی..... ۱۳۰
- گفتار نخست: مقایسه‌ی تبدیل دارایی به اوراق بهادار با فاکتورینگ..... ۱۳۰
- گفتار دوم: مقایسه‌ی تبدیل دارائی به اوراق بهادار با فورفیتینگ..... ۱۳۴
- گفتار سوم: مقایسه‌ی تبدیل دارائی به اوراق بهادار با تأمین مالی پروژه..... ۱۳۶
- مبحث ششم: تفاوت اوراق بهادار با پشتوانه‌ی دارایی و اوراق قرضه‌ی پوشش دار..... ۱۳۷
- نتیجه..... ۱۳۹

فصل سوم: مطالعه‌ی تطبیقی اوراق سلف نفتی با اوراق بهادار با پشتوانه‌ی دارایی..... ۱۴۳

- مبحث نخست: مقایسه‌ی فرایند تبدیل دارایی به اوراق بهادار و فرایند انتشار صکوک سلف..... ۱۴۶
- گفتار نخست: بررسی تعاریف و فرایند تبدیل دارایی به اوراق بهادار و اوراق سلف نفتی..... ۱۴۷
- گفتار دوم: تاریخچه‌ی تبدیل دارایی به اوراق بهادار و فرایند انتشار اوراق سلف نفتی..... ۱۴۹
- گفتار سوم: مقایسه‌ی شرکت پروژه در تبدیل دارایی به اوراق بهادار با شرکت پروژه در فرایند انتشار اوراق سلف نفتی..... ۱۵۳
- بند نخست: مصونیت از ورشکستگی برای شرکت پروژه..... ۱۵۴
- الف) اثر حکم ورشکستگی نسبت به معاملات تاجر قبل از تاریخ توقّف..... ۱۵۵
- ب) اثر حکم ورشکستگی نسبت به معاملات بعد از تاریخ توقّف و قبل از صدور حکم ورشکستگی..... ۱۵۶
- ج) اثر حکم ورشکستگی نسبت به معاملات پس از صدور حکم ورشکستگی..... ۱۵۸
- بند دوم: ارتقای اعتبار..... ۱۵۹
- بند سوم: ساختار قانونی شرکت پروژه از منظر نظام حقوقی ایران..... ۱۶۰
- گفتار چهارم: مقایسه‌ی صکوک با اوراق بهادار با پشتوانه‌ی دارایی و اوراق بهادار با پشتوانه‌ی رهنی..... ۱۶۳

مبحث دوم: تحلیل ماهیت اوراق سلف نفتی در مقایسه با اوراق بهادار با پشتوانه‌ی

دارایی..... ۱۶۴

بند نخست: مالکیت نفت و ماهیت حق حکومت بر منابع نفتی..... ۱۶۶

الف) مالکیت منابع نفت از دیدگاه فقه امامیه..... ۱۶۷

ب) مالکیت منابع نفت از دیدگاه حقوق ایران..... ۱۶۸

بند دوم: تقسیم‌بندی صکوک بر اساس نوع و ماهیت دارایی پایه..... ۱۷۰

الف) نظر هیئت خدمات مالی اسلامی..... ۱۷۲

ب) نظر مؤسسات رتبه بندی..... ۱۷۳

۱. مؤسسه‌ی رتبه بندی مودیز..... ۱۷۴

۲. مؤسسه‌ی رتبه بندی فیچ..... ۱۷۵

۳. مؤسسه‌ی رتبه بندی مالزی..... ۱۷۶

ج) نظر پژوهشگران علم حقوق و اقتصاد..... ۱۷۷

د) نظر خبرگان (روش تحقیق مختار)..... ۱۸۳

۱. مطالعه پیرسشنامه و بررسی نظرات خبرگان در مورد یافته های

تحقیق..... ۱۸۵

۲. پیشنهادات کاربردی..... ۱۸۸

نتیجه..... ۱۸۹

بخش دوم - اوراق سلف نفتی..... ۱۹۱

فصل اول: مشروعیت فروش مبیع سلف پیش از سررسید..... ۱۹۲

مبحث نخست: جواز یا عدم جواز فقهی فروش مبیع سلف پیش از سررسید..... ۱۹۳

گفتار نخست: نظر فقهای شیعه..... ۱۹۴

بند نخست: نظرات فقهای شیعه مخالف امکان فروش مبیع سلف پیش از

سررسید..... ۱۹۴

بند دوم: نظرات فقهای شیعه موافق امکان فروش مبیع سلف پیش از

سررسید..... ۲۰۰

گفتار دوم: نظرات فقهای اهل سنت..... ۲۰۳